

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 16 50

F: 01 478 16 99

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

**URAD VLADE RS ZA
KOMUNICIRANJE**
gp.ukom@gov.si

predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-506/2012

Datum: 19.11.2012

Zadeva: Predlagam. vladi. si - Predlog 3749 – Nasprotje interesov – javni uslužbenci - stališče organa

Zveza: Vaše elektronsko sporočilo z dne 8.11.2012

V zvezi s predlogom v okviru Predlagam. vladi. si – Predlog 3749, s katerim se predlaga naj se za javne uslužbence možnost opravljanja drugih dejavnosti, pri opravljanju katerih bi ti lahko uporabili znanje, pridobljeno pri opravljanju dela kot javni uslužbenci, ukine, v okviru pristojnosti, ki jih ima Ministrstvo za pravosodje in javno upravo glede opravljanja drugih dejavnosti v razmerju do javnih uslužbencev, za katere velja tudi drugi del Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo in 65/08; ZJU), torej do javnih uslužbencev v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti (to ne vključuje vseh javnih uslužbencev, ki po definiciji Zakona o sistemu plač v javnem sektorju sodijo med javne uslužbence), pojasnujemo naslednje:

Za uradnike opravljanje drugih dejavnosti in konflikt interesov ureja 100. člen ZJU. Glede na diktirano navedene določbe 100. člena ZJU, ki v prvem odstavku opredeljuje primere in okoliščine, ob obstoju katerih uradnik ne sme opravljati dejavnosti (če je dejavnost v nasprotju s konkurenčno prepovedjo ali konkurenčno klavzulo po zakonu, ki ureja delovna razmerja; če bi pri opravljanju dejavnosti lahko zlorabil informacije, do katerih ima dostop pri opravljanju nalog v službi in ki niso javno dostopne; če bi opravljanje dejavnosti lahko vplivalo na nepristransko opravljanje dela in, če je opravljanje dejavnosti v škodo ugledu organa), v četrtem odstavku pa nadalje določa vrste dejavnosti, pri katerih ne obstaja dolžnost sporočanja predstojniku o začetku opravljanja dejavnosti (znanstveno in pedagoško delo, delo v kulturnih, umetniških, športnih, humanitarnih in drugih podobnih društvih in organizacijah, dela na publicističnem področju in članstvo oziroma delovanje v političnih strankah). Pomembno je, kakšna je narava oziroma vrsta del ali opravljanja dejavnosti, ki za to, da jih uradnik lahko opravlja (stalno ali občasno) ne smejo biti v nasprotju ali vsebovati elementov, določenih v 1. do 4. točki prvega odstavka 100. člena ZJU. V zvezi s položajnimi uradniškimi delovnimi mesti je poleg navedenega potrebno upoštevati tudi

ureditev iz petega in šestega odstavka 100. člena ZJU. Na podlagi določbe petega odstavka predmetnega člena zakona je jasno, da uradniki na položaju direktorja občinske uprave (med drugimi) ne smejo opravljati pridobitnih dejavnosti, razen znanstvenega, raziskovalnega, pedagoškega, umetniškega in publicističnega dela oziroma kulturne dejavnosti. Nadalje pa, kot je to določeno v šestem odstavku iste zakonske določbe, pravne osebe, v katerih ima uradnik na položaju (generalni direktor, generalni sekretar, predstojnik organa v sestavi, predstojnik vladne službe, načelnik upravne enote ali direktor občinske uprave) ali njegov zakonec, sorodnik v ravni vrsti oziroma sorodnik v stranski vrsti do tretjega kolena več kot 20 % delež, ne smejo poslovati z organom, v katerem uradnik dela. V navedenih primerih se takšno sodelovanje lahko prepove, vendar javnemu uslužbencu na položajnem uradniškem delovnem mestu, pri čemer pa civilna sankcija ničnosti zadane tudi pravne osebe, v katerih ima javni uslužbenec in druge osebe, našteje v omenjeni zakonski določbi, več kot 20 % delež.

V zvezi z nasprotjem interesov za javne uslužbence želimo opozoriti tudi na določbe Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-B), s katerimi se je na podlagi definicijske določbe 4. člena omenjenega zakona bistveno razširil krog posameznikov, ki jih zavezujejo določbe o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Uradne osebe, ki morajo biti pozorne na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in morajo storiti vse, da se mu izognejo, so po novem funkcionarji, *uradniki na položaju*, drugi javni uslužbenci, poslovodne osebe ter člani organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja. Prav tako se je pojem zasebne koristi, ki je bistveni element nasprotja interesov, v skladu z določbami ZIntPK-B razširil tudi na nepremoženjsko korist ter osebne stike – tako po novem zasebni interes uradne osebe pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike. Nasprotje interesov pa ostaja definirano kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog. Glede možnega nasprotja interesov pa ZIntPK uradni osebi (kamor v skladu z določbo 10. točke 4. člena tega zakona sodijo tudi poslovodne osebe in člani organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja) v 38. členu nalaga, da ta v primeru, če ob nastopu službe ali funkcije ali med njenim izvajanjem ugotovi nasprotje interesov ali možnost, da bi do njega prišlo, o tem takoj pisno obvesti svojega predstojnika, če tega nima pa Komisijo za preprečevanje korupcije (komisija). Predstojnik ali komisija morata o obstoju nasprotja interesov odločiti v 15 dneh in o tem seznaniti uradno osebo. Prav tako pa na podlagi 39. člena ZIntPK komisija v primeru, če obstaja verjetnost, da je pri uradnih ravnanjih uradnih oseb obstajalo nasprotje interesov, lahko v roku dveh let od opravljenih uradnih dejanj uvede postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in njegovih posledic.

Upoštevač navedeno ugotavljamo, da obstaja sistemska ureditev področja prepovedi opravljanja določenih dejavnosti in konflikta interesov. Ob prepovedi opravljanja vsakršne dejavnosti poleg del in nalog, ki jih javni uslužbenci opravljajo v okviru delovnega razmerja, bi lahko prišlo tudi do kršitve ustavnega načela, ki zagotavlja varstvo dela (66. člen Ustave), ali ustavnega načela, ki zagotavlja svobodno gospodarsko pobudo (74. člen Ustave). Poleg navedenega je opozoriti tudi na določbe Zakona o delovnih razmerjih (ZDR), ki urejajo konkurenčno klavzulo – pogodbeno prepoved konkurenčne dejavnosti. Le-to je v skladu z določbami mogoče dogovoriti najdlje za obdobje dveh let po prenehanju pogodbe o zaposlitvi in le za primere

prenehanja pogodbe o zaposlitvi s sporazumom med strankama, s tem, da prepoved konkuriranja ne sme izključiti možnosti primerne zaposlitve delavca, v primeru, če spoštovanje konkurenčne klavzule onemogoča zaposlenemu pridobitev zaslužka, primerljivega njegovi prejšnji plači, mu mora delodajalec za ves čas spoštovanja prepovedi mesečno izplačevati denarno nadomestilo.

S spoštovanjem,

Mojca Ramšak Pešec
generalna direktorica